

Complex project ECA

Ontwerpverslag werkgroep natuurcompensaties

16 december 2020

Datum:	16 december 2020
Auteur:	Nora Oosters (SHIP, SWECO Belgium)
Document:	ECA30-SHP-0302-Werkgroep Natuurcompensaties 20201216-NCP-VSL-0074-1.0-Y.pdf
Presentatie:	zie bijlage 2
Aanwezigheidslijst:	zie bijlage 1

---

1. ALGEMENE TOELICHTING NATUUR LINKERSCHELDEOVER

- Zie slide 3 t.e.m. 16

Vragen/Opmmerkingen:

Hans De Bock (gemeente Beveren):

Op een bepaald moment kunnen de IHD doelstellingen op niveau van Vlaanderen of per gebied bijgesteld worden. Is het bijstellen van de doelstellingen m.b.t. bvb. Bruine kiekendief momenteel een proces dat aan de gang is?

Tim Gregoir: Er zijn gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen (g-IHD) opgesteld voor het hele gewest en die zouden periodiek herbekeken worden. In principe is er dus wel de mogelijkheid om een doelstelling te herbekijken.

Steven Laureys (ANB) bevestigt dat dit op dit moment inderdaad een moeilijke puzzel blijft.

Tim Gregoir vraagt tegen de volgende werkgroep na bij ANB welke timing hiervoor bestaat.

Maarten Goris (Departement MOW):

Kan je nog iets meer toelichten over de termijnen 2050 en de prioritaire inspanningen en hun timing?

Tim Gregoir: 2050 is de algemene Vlaamse doelstelling (en door Europa opgelegd) om alle Vogel- en Habitatrichtlijngebieden in een gunstige staat van instandhouding te brengen. Wat het Linkerscheldeoevergebied betreft is de eerste ambitie om de optimalisatie van de bestaande gebieden in de komende 2-3 jaar af te ronden. De optimalisatie van bestaande natuurgebieden betreft verschillende natuurgebieden in en rondom het havengebied. De inrichting van de Hedwigepolder, in kader van het Sigmoplan, is momenteel in uitvoering. Vervolgens is er Doelpolder Midden. De planning van de Vlaamse Waterweg is om dit in 2025 op te starten, maar we weten dat er wat vertraging zit op alle Sigmagebieden. Er zijn momenteel geen plannen voor de openstaande doelstellingen van riet en water. Er wordt eerst gekeken naar wat de mogelijkheden zijn met de huidige gebieden. ANB is daarnaast volop bezig met het in gang trekken van de realisatie van de 100-150 ha instandhoudingsmaatregelen voor foerageergebied voor Bruine Kiekendief.

2. NATUURCOMPENSATIES VOOR ECA

2.1. Soorten van surrogaatkust

- *Zie slide 21 t.e.m. 24*

Vragen/Opmmerkingen:

Paul Cerpentier (Algemeen Boerensyndicaat):

Als de tijdelijke compensaties in de oude gebieden niet worden gehaald, hoe kan dan gegarandeerd worden dat ze in de nieuwe gebieden wel gehaald zullen worden?

Mischa Indeherberg:

Vooruitschrijdend inzicht leert ons dat het onder water zetten van gebieden cruciaal is. In de praktijk hebben we geleerd dat gebieden als de Vlake van Zwijndrecht niet ideaal zijn daar hier te weinig voedselaanbod is en de biotopen niet ideaal zijn. We moeten PPZ beter inrichten en we hebben hierbij geleerd uit voorgaande situaties.

Tim Gregoir:

Strand en plasvlaktes in de haven zijn zeer moeilijk te beheren aangezien successie zeer snel optreedt. Nu zoeken we naar een systeem dat die successie kan tegen gaan door het systeem onder water te zetten.

Maarten Goris:

Dit zorgt niet voor een spijkerharde garantie, maar het systeem zal tevens ook gemonitord worden.

Geert Spanoghe (INBO):

Wat Strand en Plas betreft kwamen we ook terecht in alsmear kleinere gebieden die meer ingesloten werden en daardoor te veel negatieve effecten van buitenaf ondervonden. Met de concentratie in het noordelijk gebied waar bv. het landschap al veel hogere potentie heeft, kunnen we met wat extra aandacht naar landschap en beheer een robuustere situatie creëren die een grotere garantie geeft om de doelstellingen te halen.

2.2. Broedgebied weide- en rietvogels

- *Zie slide 25 t.e.m. 26*

Geen vragen of opmerkingen

2.3. Foerageergebied kiekendief

- *Zie slide 27 t.e.m. 40*

Vragen/Opmmerkingen:

Paul Cerpentier (Algemeen Boerensyndicaat):

Voor surrogaatkust voorzie je 40 ha in Prosperpolder Noord? Kan deze 40 ha ook niet dienen voor Bruine kiekendief?

Mischa Indeherberg:

Die 40 ha in PPN moet een deel van de IHD invullen en je kan niet tegelijk een gebied aanwijzen voor de IHD doelstellingen en voor natuurcompensaties.

Tim Gregoir:

Inderdaad, in kader van de s-IHD foerageergebied kiekendief is deze oppervlakte van 40 ha reeds in rekening gebracht, dus je kan dit niet meenemen voor compensatie.

Boudewijn Jongenelen (Lenora):

Gaan we wel zeker zijn dat met deze compensatiefactoren voor foerageergebied bruine kiekendief er evenveel kansen blijven voor de kiekendief want nu lijkt het erop dat een groter gebied wordt gecompenseerd door een kleiner gebied?

Mischa Indeherberg:

Er is een vademecum opgemaakt voor maatregelen m.b.t. Bruine kiekendief. Een vogelakker wordt bv. als een goede maatregel aanzien. Dit zijn zeer geschikte maatregelen voor de kiekendief. Als je die kan uitvoeren in een gebied waar je compensaties voorziet, en deze zijn omgeven door polderlandschap, dan mogen we inderdaad aannemen dat dit een correcte compensatie is.

Boud Jongenelen:

Maar dit mag dan doorkruist worden door een hoogspanningsleiding?

Mischa Indeherberg:

Inderdaad, de gekozen percelen waar de compensaties zouden worden gerealiseerd moeten natuurlijk wel goed gesitueerd worden. Maar er is ruim genoeg plaats om dergelijke maatregelen uit te voeren op een goede locatie. Er is meer dan 130 ha aanwezig in Doelpolder Zuid waar dergelijke maatregelen genomen zouden kunnen worden, dus er is voldoende ruimte om dit goed in te plannen.

Tim Gregoir:

We zullen eveneens in Doelpolder Midden nagaan welke natuurwaarden er momenteel al aanwezig zijn zodat we dit in rekening kunnen brengen voor de IHD (maar niet voor de compensatie).

Karel Van Dijck (Polderland Van Waas):

Blijft er nog ruimte en bescherming voor andere vogels naast Bruine kiekendief aangezien dit een roofvogel is die kleinere soorten (Kluut, Kievit,...) kan schaden? Worden daarnaast andere roofvogels als valken concurrenten van Bruine kiekendief.

Mischa Indeherberg:

In de natuur is er altijd sprake van een evenwicht waarin meerdere soorten samen voorkomen. Je kan geen ecotoop realiseren met alleen maar Kluut en Kievit. We gaan er moeten mee leven dat Bruine kiekendief ooit eens een andere soort zal slaan die we ook willen beschermen, zoals bv. Blauwborst. Ten tweede is predatie een gekend fenomeen in het gebied, meer specifiek door de vos. Grondbroeders krijgen het hierdoor lastig en aangenomen kan worden dat een belangrijker risico inhoudt voor grondbroedende weidevogels dan de Bruine kiekendief. Tot slot zijn er inderdaad ook andere roofvogels aanwezig in het gebied. Elke soort heeft echter zijn eigen niche en jaagtechnieken waardoor roofvogelsoorten onderling maar ten dele concurrenten zijn van elkaar.

Geert Spanoghe (INBO):

We kwamen natuurlijk uit een situatie met veel kiekendieven en ook (soms veel) hogere aantallen van de andere doelsoorten. Daaruit leren we dat Bruine kiekendief niet het probleem gaat geven. Wat wel: een landschap dat betere ruimte biedt aan roofvogels dan aan de doelsoorten. Vandaar: grote open gebieden, met weinig stake-outs (voor bv. Buizerd, kraaiachtigen, Havik, ...). Speciaal geval Slechtvalk: proberen opvangen door minder of geen bijkomende nestbakken meer te plaatsen in de periferie en zelfs de huidige in vraag te stellen.

Maarten Goris (Departement MOW):

De zoekzone in het voorkeursbesluit staat, is deze verkleind tot de zone in Doelpolder Zuid of is het toch nog ingewikkelder in de realiteit?

Mischa Indeherberg:

Er was een grote zoekzone afgebakend voor foerageergebied voor Bruine kiekendief te realiseren. De zoekzone voor het nemen van ECA gerelateerde compensaties voor foerageergebied bruine kiekendief gaan we inderdaad kunnen verkleinen. Voor het complex project van ECA kiezen we er nu voor om dit te realiseren in het 'Doelpolder-Zuid'. Maar dit wil niet zeggen dat alle openstaande verplichtingen foerageergebied bruine kiekendief hiermee ingevuld zullen zijn. Zo zal in Doelpolder Zuid slechts een deeltje van de SIHD doelstelling foerageergebied bruine kiekendief in landbouwgebied gerealiseerd worden. De overige hectares zullen elders in de polders voorzien moeten worden. Bovendien zijn er naast de natuurcompensaties gerelateerd aan het ECA-project, en als gevolg van een aantal haveninbreidingsprojecten, nog andere natuurcompensaties te verwachten die ook nog zullen leiden tot de noodzakelijke realisatie van foerageergebied bruine kiekendief in poldergebied.

2.4. SBP natuur schraal grasland en leefgebied Rugstreeppad

- *Zie slide 41 t.e.m. 45*

Geen vragen of opmerkingen

3. INRICHTING PROSPERPOLDER ZUID

- Zie slide 46 t.e.m. 56

Vragen/Opmerkingen:

Paul Cerpentier (Algemeen Boerensyndicaat):

Als de zeespiegel 20 cm stijgt, hoe gaan je dan omgaan met het in- en uitgaan van het water?

Timo:

Het gebied is volledig omsloten door dijken. We laten het water gecontroleerd in en hierdoor zijn we min of meer onafhankelijk van stijgingen of klimaatveranderingen.

Sofie Coppens (Alfaport - VOKA):

Hoe en wie gaat bepalen wanneer het gebied ingericht is en of de compensatie voltooid is?

Tim Gregoir:

Wie dit zal doen is nog niet uitgeklaard. Het doel is wel om de natuur compensaties zo snel mogelijk aan te vatten voor de ingebruikname van de terreinen of het dok. De detailtiming staat echter nog niet op punt.

Maarten Goris (Departement MOW):

Wat zijn de pistes m.b.t. de in- en uitlaat van Prosperpolder Zuid en hoe onderzoek je dit?

Timo:

Het belangrijkste voor de inrichting van Prosperpolder Zuid is de circulatie die geregeld wordt door een in- en uitlaat die van elkaar gescheiden zijn. Bij een in- en uitlaat op dezelfde locatie riskeer je kans tot zones met dood water. Een gescheiden in- en uitlaat zorgt ervoor dat het water een lange weg kan afleggen. Met de gegeven inrichting zijn dit op heden de meest logische locaties. We dienen nog enkele zaken verder te beschouwen, met name een eventuele uitlaat richting de Brakke Kreek.

Pieter Jan Meire (Grenspark Saeftinge):

Als je een actieve uitlaat naar Doelpolder Noord voorziet krijg je dan geen actieve verzilting aangezien je Scheldewater binnen trekt? Momenteel zit de huidige afwatering nog op het systeem van de polder.

Tim Gregoir:

Als we de uitlaat richting de Brakke Kreek trekken dienen we de Kreek ook te verbinden met de Schelde.

4. BIJKOMENDE VRAGEN

Boud Jongenelen (Lenora):

Het deel m.b.t de Noordzeeterminal op Rechteroever is nu niet besproken geweest. Heeft dit dan geen impact? Wordt hier compensatie op Linkeroever of Rechteroever voorzien.

Tim Gregoir:

Op deze locatie wees de onderzoeksfase een verlies van verboden te wijzigen vegetaties aan, dat nog concreet begroot moet worden. De uitwerkingsfase voor het project van de Noordzeeterminal moet nog opgestart worden en daarom is hier nog geen aanvang mee genomen. De compensaties kunnen gebeuren binnen het soortenbeschermingsprogramma van de haven van Antwerpen of in combinatie met de compensaties voor het Vogelrichtlijngebied. Het is daarom ook nog niet duidelijk of deze op Rechteroever of op Linkeroever zullen plaatsvinden.

Maarten Goris:

Binnen het Havenbedrijf wordt hier nog een projectleider voor aangesteld. Wij zullen dit zeker nog meedelen.

5. KOMENDE OVERLEGMOMENTEN

De datum voor de volgende werkgroep is nog niet gekend. Dit kan op initiatief van vragen binnen de werkgroep maar zal pas ten vroegste in maart georganiseerd worden.

6. BIJLAGEN

6.1. Bijlage 1: Aanwezigheidslijst

Aanwezig

Paul Cerpentier (Algemeen Boerensyndicaat)
Hans De Bock (Gemeente Beveren)
Ine Dhondt (Dep. Omgeving)
Maarten Goris (Dep. MOW Afd. Maritieme toegang)
Tim Gregoir (Dep. MOW Afd. Maritieme toegang)
Boudewijn Jongenelen (Lenora)
Sven Heyndrickx (Gemeente Beveren)
Nora Oosters (SHIP, SWECO Belgium)
Geert Spanoghe (INBO)
Kathleen Rabau (VOKA)
Kris Van der Coelden (Gemeente Sint-Gillis-Waas)
Steven Laureys (ANB – AVES)
Mischa Indeherberg (SHIP, Mico-effect)
Piet Thys (Vlaamse Waterweg)
Pieter Jan Meire (Grenspark Saeftinge)
Karel Van Dijck (Polderlandvanwaas)
Sofie Coppens (Alfaport VOKA)
Timo Worm (SHIP, Witteveen)

6.2. Bijlage 2: PPT presentatie

ECA30-SHP-0301-werkgroep natuurcompensatie-NCP-PRS-0016-0.1-A.pdf